

ILUSTROWANY DZIENNIK ŚLĄSKI

POLSKA ZACHODNIA

Redaktor nac.: Edward Rumun, (tel. 350-85). Druk: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, Batorego 2 i Kościuszki 15. Tel. 308-78 i 304-26. Redaktor odpow.: Jan Brzeski.

Table with 4 columns: Redakcja, Administracja, Reprezentacja, Abonament z odnośnieniem do domu lub z przesyłką pocztową. Includes contact info for Katowice, Chorzów, and Lubliniec.

CENNIK OGŁOSZEŃ: za 1 m/m (1 lam - 70 mm) na stronie tytułowej at 100 w tekście at 90, nekolog do 100 m/m - at 40, 100-200 m/m za 1 m/m jednoladowy at 80, ponad 200 m/m za 1 m/m jednoladowy at 60. - Ogłoszenia w dalsie ogłoszeniowym za 1 m/m (1 lam - 60 mm) at 50. Drobne ogłoszenia w dalsie ogłoszeniowym za słowo at 0,20 (dla porokujących pracy at 0,10, matrymonjalni at 0,30).

Senat pogarsza położenie lokatorów! Rezolucje w sprawie budownictwa małych mieszkań

WARSZAWA (tel. wł.). Wczoraj obradowała senacka komisja prawnicza m. in. nad projektem ustawy o przedłużeniu obniżki komornego i zmiany ustawy o ochronie lokatorów. Referent senator Lewandowski zaproponował poprawkę, zmierzającą do przyspieszenia likwidacji ustawy o ochronie lokatorów. W wyniku dyskusji senacka komisja prawnicza uchwaliła przedłużyć obniżkę komornego jedynie do dnia 31 grudnia 1938 r., a więc zgodnie z projektem rządowym, a nie jak postanowił sejm do dnia 31 marca 1939 r.

W przyjętym przez Sejm projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie lokatorów piza szeregiem poprawek natury stylistycznej senacka komisja prawnicza wprowadziła poprawkę postonawiającą, że począwszy od dnia 1 stycznia 1939 roku komorne wzrastać będzie co kwartał o 2 i pół procent podstawowego komornego, a więc komornego, obowiązującego przed dekretem z 1935 roku. Senacka komisja postanowiła również rozszerzyć swobodę zawierania umów co do wysokości i sposobu zapłaty komornego do tej swobodzie czteropokojowe, które dotąd z tej swobodzie korzystać nie mogą. W porównaniu z brzmieniem sejmowym senacka komisja wprowadziła poprawki pogarszające sytuację lokatorów.

Na zakończenie dyskusji przyjęła komisja dwie rezolucje,

z których pierwsza wzywa rząd do przedłożenia programu finansowania budownictwa małych, tj. dwupokojowych z kuchnią. Program winien obejmować finansowanie budownictwa mieszkaniowego z budżetu państwowego i innych osób publiczno-prawnych.

Czarny dzień w N. Jorku

NOWY JORK. Giełda nowojorska ponownie przeżyła dzień wielkiej zniżki kursów. Rozmiar spadku były tak wielkie, że szereg papierów stracił cały zysk kursowy, osiągnięty od połowy października r.b., niektóre zaś walny spady do najniższego poziomu, notowanego w ciągu r.b., wgl. nawet jeszcze niżej.

a zwłaszcza ubezpieczalni i towarzystw asurancyjnych oraz popieranie budownictwa przez kredyty ulgowe, a także finansowanie budownictwa prywatnego pizy pomocy kredytów B. G. K. oraz ulg podatkowych. Wreszcie wzywa Senat Rząd do przedłożenia projektu nowelizacji przepisów o ulgach

przy wymiarze podatku dochodowego, by objął nim wyłącznie budownictwo mieszkań małych. Druga rezolucja wzywa Rząd do pozyczenia kroków, by powołać Inspekcję mieszkaniową na zasadzie dekretu Naczelnika Państwa z 1919 r. o nadzorze mieszkań.

Generalny strajk w Paryżu rewolucyjną próbą sił we Francji

PARYŻ. Wczoraj o północy wybuchł w Paryżu strajk generalny, który objął koleje podziemną i autobusy, oraz gazownię, elektrownię i wodociągi, a także szereg przedsiębiorstw miejskich, jak zakłady oczyszczania ulic i t. p.

Wicelowcy związki zawodowe postawili rządowi ultimatum, domagając się wycofania samochodów wojskowych, które wobec strajku robotników transportowych przejęły przewóz żywności do hal targo-

wych, groząc w przeciwnym razie proklamowaniem strajku powszechnego w Paryżu i okolicy. Ponieważ rząd nie ugiął się przed tymi żądaniem, aby nie dopuścić do wygłodzenia Paryża, ogłoszono o północy strajk. Do strajku przyłączyli się również pracownicy techniczni i urzędnicy towarzystwa komunikacyjnego. W szpitalach i limitet również ogłosił strajk z tym jednak, że nie może wskutek tego ucierpieć opieka nad chorymi.

PARYŻ. Jakie będą dalsze następstwa strajku, trudno w tej chwili przewidzieć. Wobec unieruchomienia autobusów i kolei podziemnej spowodowane jest wstrzymanie pracy we wszystkich wielkich przedsiębiorstwach, ponieważ pracownicy i robotnicy nie będą mogli dostać się do swych miejsc pracy.

Nie zostało też jeszcze ustalone, czy Faryż naprawdę pozbawiony będzie wody i światła, czy też strajk w wodociągach, gazowni i elektrowni będzie raczej symboliczny i ograniczy się tylko do proklamowania solidarności ze strajkującymi transportowcami. Gdyby robotnicy tych trzech zakładów porzucili całkowicie pracę, wówczas rząd nie cofnie się od zastąpienia ich wojskiem.

Paryż już niejednokrotnie przeżywał strajki generalne. W lecie ub. roku n. p. wstrzymanie została całkowicie komunikacja, jednak tylko na 24 godzin. Obecnie planowano strajk bez terminu zakończenia.

W falli strajkowej, która przewala się obecnie przez Francję, nie zabrak o również dżoków wysięgowych. Związek zawodowy dżoków wysunął żądania podwyżki plac, zapowiadając, iż na wszystkich torach Francji poczynione zostały już przygotowania do strajku dżokiewskiego.

PARYŻ. Wczoraj w godzinach przedpołudniowych zebrał się premier Chauteamps, wicepremier Blum, minister spr. wewn. Dormoy i minister obrony narodowej Daladier w pałacu Matignon. celem naradzenia się nad sytuacją, wytworzoną przez generalny strajk pracowników użyteczności publicznej. W czasie tych obrad zawiązała się delegacja strajkujących pracowników z prośbą o udzielenie jej audyencji. Premier Chauteamps udzielił odpowiedzi, iż delegacja nie może być przyjęta przed powrotem do pracy. Po zakończeniu obrad, premier Chauteamps złożył przedstawicielom prasę oświadczenie wyrażające do spokoju i opamiętania.

Fałszywe sygnały czeskiej stacji spowodowały katastrofę samolotu

PRAGA. Kilka dzienników powraca do katastrofy samolotu komunikacyjnego, który w dniu 24 b. m., lecąc z Wiednia do Pragi, rozbił się w górach czeskich. Dzienniki twierdzą, iż wypadek był spowodowany przez pomyłkę praskiej stacji radiogoniometrycznej, która w chwili gdy samolot znajdował się w gęstej mgle w pobliżu Pri-

bramu na południe od Pragi, nadała mu fałszywe wskazówki co do kierunku lotu. Radiostacja spostrzegła wkrótce potem swą omyłkę, lecz nie zdolała już nawiązać łączności z samolotem. Katastrofa nastąpiła w 17 minut po nadaniu sygnału przez radiostację.

Nowy rząd i nowe wybory w Rumunii

BUKARESZT. Na skutek wyniku wyborów, które nie dały większości rządowi wo wntrek Tatarescu złożył dymisję gabinetu, a już po nim przyjęty został na audyencji p. Goga prezes partii narodowo-chrześcijańskiej, który utworzył nowy rząd.

Należy podkreślić, że nowy premier Goga jest prezesem polsko-rumuńskiego towarzystwa współpracy intelektualnej, w ramach którego rozwijał zywą aktywność na rzecz zblizenia polsko-rumuńskiego. P. Goga jest profesorem honorowym uniwersytetu w Cluj, oraz jednym z najwybitniejszych poetów z okresu walk o zjednoczenie wielkiej Rumunii. Nowy rząd został zaprzyszczony wczoraj o godz. 21.

BUKARESZT. Ogłoszony został urzędowo następujący skład nowego gabinetu: Prezes rządu ministrów — Oktawian Goga, sprawy wewnętrzne — Armand Calinescu, sprawy

zagraniczne — Istrate Micescu, finanse — Eugene Savu, przemysł i handel — G. gartu, oświata — prof. Petrowici, wyznania religijne — Lupas, kooperacja — Ghitescu, sprawidliwość — Radulescu, komunikacja — i czasowo domeny państwowe — Polara, obrona narodowa — gen. Antonescu, lotnictwo i marynarka — Irinescu, praca — Georges Cuza, zdrowie publiczne — dr Banu, minister bez teki — prof. Aleksander Cuza.

BÓG, KRÓL, OJCZYZNA.

BUKARESZT. Po złożeniu przysięgi przez członków nowego gabinetu król Karol wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in. „Następującie na nową drogę, na której dewiza jest nacjonalizm. Jest to dewiza piękna, lecz trudna, na którą nasuwają pewne trudności. Podstawą, na której opiera się cały gabinet, mający

wzniosłą dewizę: „Bóg, król i naród” łączy w sobie dwie dzisiejsze polęgi: siłę nacjonalizmu, popartą przez najliczniejszą w kraju warstwę chłopską.

W odpowiedzi na to premier Goga oświadczył, że idea narodowo-chrześcijańska ze wszystkimi swymi atrybutami logicznie znajduje się u podstaw jego koncepcji rządowej, która sądzę kieruje się przede wszystkim ku ludności włościańskiej, stanowiącej najliczniejszą podstawę, na której opiera się nasze państwo.”

NOWE WYBORY.

PARYŻ. Agencja Havasa donosi z Bukaresztu, że według wiadomości z wiarygodnych źródeł, rząd rozpocznie nowe wybory do parlamentu po rozwiązaniu izby, wyłonionej z wyborów odbytych dnia 20 grudnia.

Pogoda na czwartek

W dalszym ciągu pogoda naogół chmurna z przelotnym śniegiem w dzielnicach północnych i na Wileńszczyźnie. Mroz liczy się poza tym temperatura bez wiekszych zmian. Wiatry przeważnie północno — zachodnie i zachodnie

(Ciąg dalszy).

— Panno Gillenormand starsza — rzekł do mego ojca — a co, wszak mógłbym, że ci to spodka.

— I po chwile miłozna dodał: — Teraz patrz na szczęście innych. Potem obrócił się do Cozety.

— Jaka ładna! Jaka ładna! Istny obraz Greuze'a. I będziesz to miał dla siebie samego tylko, wiesz! A! Mały hultaj, szczęśliwieś mi się wykreślił, bo gdyby był o jakieś piętnaście lat młodsz, bilibyśmy się o nią na szpady. Za kochałem się w tobie, mamo panno. Rzecz prosta. To twoje prawo. Ach! Jakże słizne mieć będziemy wesele! Należymy do parafy Św. Dymoniego od Najświętszego Sakramentu, nie za dyspensą dostaniemy ślub u Św. Pawła. Kościół ładniejszy, zbudowany przez Jeruzolim. Ma murek złoty. Stoi naprzeciw fontanny kardynała Birague. Arcydzieło jezuickiej architektury jest w Namur. Możecie tam pojechać, jak się pobierzecie. Warto fatygi. Zupełnie podzieliłem przekonanie panienki i ja myślałem, że dziewczęta powinny wychodzić zamaż, bo są na to stworzone. Jest tam pewna święta Katarzyna, która rądnym widać zawsze z rozpuszczonymi włosami. Po zostaje panna rzecz piękna, ale zimna. Biblia powiada: „Rozmnażajcie się”! By zbawić lud, potrzebna jest Joanna d'Arc, ale by co stworzyć, na to przyjdzie matka Gizonne. A więc, wychodźcie zamaż, moje piękne. Dalibóg, nie wiem poco zostawać panną? Wiem, że jest dla nich osobna kanika w kościele i że się cisza do bractwa Naisw. Panny, nie do diabła. Ładny maż, zuch chłopiec, ... no roku tłusty dzieciak iasnowłoty, który cie ostro sje, na faldy tuszczu na udach i chwytaj cie za łono różanymi rączkami. Śmieć się jak utrzenka, to ci wiecej warto, jak nieść gronnicę na nieszpórach i śpiewać Tutris churna.

Dziadek wykreślił pirueta na dziewczęściecielemtich piętach i zadeklamował te wiersze:

Tak więc, marzeniem swoim broniąc się plomieniem
Ałecpie, w krótkim czasie myślisz się ożenić.

— Ale!

— Co, okże?

— Czy miałeś serdecznego przyjaciela?

— Miałem, Courfeyraca.

— Co się z nim stało?

— Poległ.

— To dobrze.

Usiadł przy Mariuszu, posadził Cozetę i wziął ich cztery ręce w swe stare pomarszczone dłonie:

— Zachwycająca jest i wytworna, ta mała Cozeta jest arcydziełem. Mała panienka, a wielka dama. Szkoda, że będziemy tylko baronową, urodziła się na margrabine. Co za rzesy! Moje działki, wbićcie to sobie w głowę, że nie lepsze go nad miłość. Kochajcie się. Bądźcie głupi. Miłość to głupstwo ludzi, a rozum Boga. Uchóstwiającie się. Tylko — dodał nagle zachmurzony — co za nieszczeście! Przyszło mi na myśl, że połowe tego, co posiadam, to dożywocie, dopóki żyć będę, jakoś to pójdzie, ale po mojej śmierci, po jakich dwudziestu latach, biedne dzieci, nie zostaną e się wam ani szelacza? Twoje piękne ręce, panno baronowa, będą musiały klepać biedę.

Tu odezwał się głos poważny i spokojny:

— Panna Eufrazia Fauchelevant ma sześćset tysięcy franków posagu.

Był to głos Jana Valjean.

Dotychczas nie wyrzekł ani słowa; wszyscy zapomnieli, orawie, że stał nie-

ruchomy w tyle za tymi szczęśliwymi ludźmi.

— Jaka panna Eufrazia? — zapytał zdumiony dziadek.

— To ja — odpowiedziała Cozeta.

— Sześćset tysięcy franków! — powtórzył pan Gillenormand.

— Bez czterysta czy piętnastu tysięcy franków — dodał Jan Valjean.

I położył na stole pakiet, który ciotka Gillenormand wzięła za książkę.

Jan Valjean sam rozwinął pakiet: była to paczka biletów bankowych. Rozwiązano ją i przeliszono bilety. Było pięćset biletów tysiącfrankowych i sto sześćdziesiąt osiem pięćsetfrankowych. Razem pięćset osiemdziesiąt cztery tysiące franków.

— A to słizna książka — rzekł pan Gillenormand.

— Pięćset osiemdziesiąt cztery tysiące franków! — szepnęła siołka.

— To się dobrze zdarza, nieprawdaz panno Gillenormand starsza? — mówił dziadek.

— Ten d'abel Mariusz wydułbał milionową grzywkę z jakiegoś drzewa marzeń. I ufaj tu miłostkom młodych ludzi! Studenci znajdują kochanki z sześćset tysiącami franków! Cherubin leniej pracuje od Rotszylwa.

— Pięćset osiemdziesiąt cztery tysiące franków! — powtórzyła półgłosem panna Gillenormand. — Pięćset osiemdziesiąt cztery! To jakby sześćset tysięcy, co?

Tymczasem Mariusz i Cozeta wpatrywali się w siebie i prawie nie zwrócili uwagi na ten szczegół.

Bezpieczniej rachować pieniądze w lesie, niż u notariusza

Nie potrzebujemy, zdaje się, szczegółowo objaśniać, że, po sprawie Cham-

pathieau, Jan Valjean mógł podczas kłudnowej ajećzki wpaść do Paryża, wcześniej podnieść u Lafitta swoje pieniądze, złożone pod nazwą skiem panna, Madeleine, mera w Montreuil sur Mer, i że obawiając się powtórzonego wieczer, które też wkrótce nastąpiło, zakopał te pieniądze w lesie Montfermeil, w miejscu, zwanym łazka Blaru. Suma sześćset trzydzieści tysięcy franków, w biletach bankowych, mało zajmowała miejsca i można ją było zamknąć w pudełeczku; ale żeby uchronić pieniądze od wilgoci, włożył je do dębowego kufelka, napełnionego wiatrami z kasztanowego drzewa. Do tego kufelka włożył także inny skarb, świeczniki biskupa. Przygotowawszy, że zabrał je, niekiedy z Montreuil sur Mer. Ów człowiek którego pewnego wieczora widział po raz pierwszy Boulatruelle, był to Jan Valjean. Później ile razy Jan Valjean potrzebował pieniędzy, chodził po nie na łazkę Blaru. Stał często nieobecność, o której była mowa. Mał motywe schowana w krzakach, w skrytce sobie tylko znanej. Gdy Mariusz przechodził do zdrowia, sadząc, że zbliża się godzina, gdy pieniądze mogą się przydać, poszedł po nie do lasu, i właśnie leżo to zobaczył Boulatruelle: tym razem jednak nie wieczorem, lecz rano Boulatruelle przedziwiał motywe.

Rzeczywista suma wynosiła pięćset osiemdziesiąt cztery tysiące pięćset franków. Jan Valjean zachował pięćset franków dla siebie. — Pomyślimy potem — powiedział sobie.

Różnice między tą sumą i sześćset trzydziestoma tysiącami franków, podjęsionymi u Lafitta, stanowił wydatek dziesięcioletni od 1823 do 1833 roku. Pół lat pobytu w klasztorze kosztowały tylko nieć tysięcy franków.

Jan Valjean postawił na koniku dwa ishtarze srebrne, a biask ich wiecie zdumiewał stara Toussaint.

Zresztą Jan Valjean wiedział, że się uwolnił od Javerta. Onowadano mu i sam to sprawdził w Montfermeil, który ogłosił, że inspektor policyjny, nazwiskiem Javert, znaleziony został pod galerami praczek między mostem Change i mostem Pont - Neuf, i że pismo zostawione przez tego człowieka, zresztą nieskazitelnego i bardzo cenionego przez zwierzchników, wrowadzało na domostw, że w przystępie pomieszczenia zmysłów, odebrał sobie życie.

— W istocie — domyślał Jan Valjean — kiedy opuścił mnie na wolność, mając mnie w ręku, musiał chyba zwrócić.

Dwaj starcy robią co mogą, aby Cozeta była szczęśliwa

Przygotowano wszystko do wesela. Lekarz oświadczył, że może odbyć się w lutym. Było to w grudniu. Kilka rozkosznych tygodni doskonałego szczęścia przedko upływały.

Dziadek nie należał do najniej szczęśliwych. Po całych kwadransach wpatrywał się w Cozetę.

— Przedzwnie, niekna! — wołał. — Ma postać tak ładną, a debra! Dalibóg, nie czarownicę, nie widziałem w życiu. Później będzie to mało cnoty z filokwynym zachodem. Prawdaz stać, na honor! Z takim stwierdzeniem musisz żyć nie wiesz. Mariusz, drogi chłopcze, jesteś baronem, jesteś bogatym, prznie swą adwokaturę, błągam cię.

Cozeta i Mariusz nagle przeszli z gronu do raju. Przejście było tak niespodziane, że odurzyłoby ich, gdyby nie ośmiłło.

— Czy rozumiesz w tym choć cokolwiek? — pytał Mariusz Cozetę.

— Nie — odpowiedziała Cozeta — ale zdaje mi się, że pan Bóg na nas patrzy.

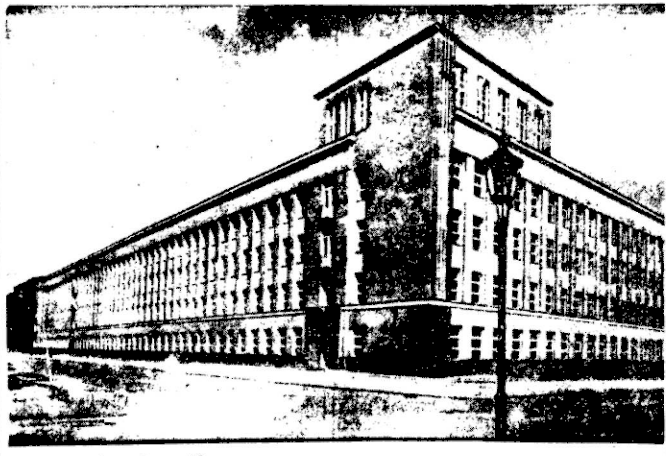
Jan Valjean zrobit, utworwał, pogodził i ulatwił wszystko. Przypieścił szczęście Cozety tak skwapliwie i różnorodnie z taką radością, jak sama Cozeta.

Bedac między meżem, umiał rozwiązać zagadnienie bardzo delikatne, którego sam jeden posiadał tajemnicę: pochodzenia Cozety. — Powiedzieć nacią prawdę, kto wie, możeby to przeszło dziko do związku. Wydobyl Cozetę z tych wszystkich trudności, wynałazł jej rodzinę z ludzi niezwykłych, pewny, że nikt o to wspominać się nie będzie. Cozeta pozostała sama jedna z wykastłej rodziny, nie była jego córka, ale córka drugiego Fauchelevant. Dwaj bracia Fauchelevant byli ogrodnikami w klasztorze przy ulicy Petit - Picpus. Udano się do klasztoru: otrzymano jak najlepsze świadectwa; poezwie zakonnice nie bardzo usposobione i nieciekawe zagłębiać się w kwestię ojcostwa; nie donuślając się podstępnie, nieby dobrze nie wiedzieli, którego z dwóch Fauchelevant była córka mała Cozeta. Powiedzieli więc co chcieli i powiedzieli chętnie. Snisano akt zeznania. Cozeta stała się w obliczu prawa panną Eufrazją Fauchelevant. Uznano ją za sieroecę, no ojcu i matce. Jan Valjean urządził się w ten sposób, że pod nazwiskiem Fauchelevant usłodził za opiekuna Cozety, której dodano drugiego opiekuna w panno Gillenormand.

Co do pięćset osiemdziesięciu czterech tysięcy franków, był to zapis dla Cozety, uczyniony przez osobę już niezwiązaną, która chciała pozostać nieznaną.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Noworoczny konkurs „Polski Zachodniej” pod hasłem „Czy znacie Śląsk?”

Tu wyciąć i zachować!

Konkurs Noworoczny „Polski Zachodniej”

5

Gdzie to leśt?

Co to leśt?

— Panna Eufrazia Fauchelevant ma sześćset tysięcy franków posagu.

Był to głos Jana Valjean.

Dotychczas nie wyrzekł ani słowa; wszyscy zapomnieli, orawie, że stał nie-

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z kopalń i hut

Żelazna ziemia tarnogórska

W czasach obecnych, gdy przewidyujemy kryzys gospodarczy odczuwamy coraz to większy głód żelaza. Hutnictwo żelazne tylko wtedy ma znaczenie dla obronności kraju, jeżeli oparte jest na wydobyciu rodzimych rudy żelaznej. Polskie hutnictwo żelazne, które w ostatnim dziesięciu lat nie przestępowało tego kardynalnego zadania w ostatnich latach, specjalnie obecnie stara się wykorzystywać wyłącznie krajową rudę żelazną.

Sięgamy do rezerwy rudy żelaznej wewnątrz kraju, nie wyszukując ich na zachodnim pograniczu, w powiecie tarnogórskim. Znajdują się tam bogate złoża wysoko procentowej rudy żelaznej, o której mało kto wie. Począwszy od Rept, poprzez Tarnowski Góry, aż pod Wozniaki ciągną się złoża rudy o szerokości 5 km. a grubości pokładu od 7 do 15 metrów.

Znaleźli się już amatorzy na otwarcie kopalni rudy żelaznej w powiecie tarnogórskim — czego dowodem jest 30 wniosków wniesionych do tarnogórskiego Okręgowego Urzędu Górniczego o nadanie własności górniczej. Fachowców górniczych jest na miejscu pod dostatkiem, komunikacja jest dobra.

Nic nie stoi na przeszkodzie otwarciu hutnictwa żelaznego i dla dobra obronności tarnogórskich złóż rudy żelaznej dla dobra kraju.

Nowe zamówienia Ministerstwa Kolei w hucie „Piłsudski” w Chorzowie

Ministerstwo Kolei zamówiło w hucie „Piłsudski” w Chorzowie 20 „ozów” motorowych, poruszanych motorem Diesla. Zamówienie wynosi 700.000 zł. Motory te zastąpią parowozy przetokowe, a więc słynęły będą do przetwarzania wagonów na dwoje, co dotychczas wykonywały lokomotywy parowe. Nowa

innowacja przyczyni się do zaoszczędzenia paliwa. Zamówione lokomotywy, poruszane motorem Diesla mają być wykonane na próbę. O ile wynik jej wypadnie pomyślnie, należy się spodziewać, że Ministerstwo Komunikacji poczyni większe zamówienia na te motory.

Wypadki w kopalniach

Na kopalni „Lech” w Nowej Wsi wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Maszynista, 44-letni Józef Szuraj zatrudniony przy naprawianiu pieca na wysokim rusztowaniu stracił w pewnej chwili równowagę i runął z wielkiej wysokości, doznając złamania nogi i szeregu ciężkich obrażeń na całym ciele. Ofiarę wypadku odwieziono do szpitala Spółki Brackiej w Chorzowie.

złamania nogi i szeregu obrażeń wewnętrznych. Nieszczęśliwego odwieziono do szpitala Spółki Brackiej w Chorzowie. Na miejsce wypadku wyjechała komisja śledcza Urzędu Górniczego.

Dnia 28 bm. o godz. 20 na kopalni „Debiński” w powiecie rybnickim miał miejsce nieszczęśliwy wypadek, któremu uległ rzeźbacz Robert Goczoł.

W czasie nabijania otworu Goczoł rozdzielał zapalniki, z których jeden, z niewiadomych powodów eksplodował, odrywając górnikowi prawą rękę i kalecząc go poważnie na całym ciele. Ofiarę wypadku przewieziono do lecznicy Spółki Brackiej w Knurowie.

W podziemiach kopalni „Barbara” w Chorzowie miał wczoraj miejsce nieszczęśliwy wypadek górniczy. 38-letni rzeźbacz Franciszek Macieszek, będąc zatrudniony na wysokości drabiny „rabowaniem” węgla z filara spadł w pewnej chwili z drabiny na węgle i doznał

Akademia ochrony pracy

Przy Muzeum Techniki i Przemysłu w Warszawie powstał specjalny oddział pod nazwą „Wzorcownia i poradnia bezpieczeństwa pracy”. Wzorcownia jest jeszcze jednym krokiem naprzód w tej akcji, jaką się od pewnego czasu prowadzi w dziedzinie ochrony pracy. Obok praktycznych posunięć w terenie, obok ustanowienia specjalistów, nadzorców warunków bezpieczeństwa, stworzono komórkę naukową, gdzie można realizować wszelkie pomysły i projekty, dotyczące zabezpieczenia pracownika od wypadku.

W państwach zachodniej Europy i w Stanach Zjednoczonych istnieje dość szeroko rozwinięty przemysł, wytwarzający różnego rodzaju osłony części maszyn, okulary zabezpieczające, ubrania, maski itp. Na żądanie poszczególnych zakładów pracy nie tylko dostarcza ten przemysł gotowych zabezpieczeń, ale projektuje i wykonuje zupełnie nowe rodzaje osłon, dostosowane do indywidualnych potrzeb danej fabryki. Istnieją poza tym specjalne biura informacyjne, które w wypadkach szczególnie trudnych do rozwiązania nie tylko udzielają fabrykantowi pomocy w postaci rady, ale dają swych fachowców, specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa pracy we wszystkich działach przemysłu. Stacje doświadczalne, muzea, instytucje wyposażone w doskonałą aparaturę i sprzęt, pierwszorzędnie wyszkolony personel, są do dyspozycji przemysłu już od wielu lat. W ten sposób zorganizowanym wysiłkiem walczą społeczeństwo z molochem wypadków, zmniejszając ciągle listę ofiar.

U nas, niestety, sprawa ta przedstawia się gorzej. Przemysł wytwarzający zabezpieczenia jest dopiero w zaczątku, a stacyj doświadczalnych nie ma poza jedną stacją w Mikołowie na Śląsku, przeznaczoną zresztą tylko do badań w dziedzinie górnictwa. To też „Wzorcownia”, która powstała przy Muzeum Techniki, wypełniła choć w części tę lukę, jaką istnieje w naszym ubożym jeszcze aparacie walki z wypadkami przy pracy. Obserwując nowe modele osłon, będzie mógł każdy nauczyć się, jak należy dbać o ludzkie zdrowie i życie. Inżynierowie bezpieczeństwa pracy, przemysłowcy, wytwórcy zabezpieczeń będą mieli możliwość obejrzenia nowych projektów, przedyskutowania ich wartości i ewentualnego ich ulepszenia. Ten dział Muzeum stanie się swego rodzaju akademią dla tych, którzy są powołani do służby społecznej w dziedzinie ochrony pracy.

Na skutek powstania tego działu w Muzeum muszą się zmienić metody w niektórych rodzajach przemysłu i większa ilość warsztatów objęta będzie przymusem zabezpieczenia części maszyn niezbędnymi dla robotnika w czasie pracy.

Wybory do Rady Zakładowej w hucie „Piłsudski”

W dniach 7 i 8 stycznia 1938 r. odbęda się w hucie „Piłsudski” w Chorzowie wybory do Rady Zakładowej. Zjednoczone Związki Zawodowe występują z swoją listą nr 4, na czele której stoją następujący kandydaci: Józef Matysz, Edmund Ledwoń, Maks. Maciejczyk itd.

O podwyżkę zarobków w przemyśle przetwórczym

Związki zawodowe pracowników uniwersalnych zwróciły się do komisji pojednawczej i arbitrażowej w Chorzowie o rozstrzygnięcie sporu w sprawie płac urzędników przemysłu przetwórczego. Związki domagają się 20% podwyżki zarobków.

Sytuacja strajkowa w węlnowieckiej cynkowni bez zmian

Sytuacja strajkowa w zakładach Hohenlohewo w Welnowcu nie uległa dotychczas zmianie. Robotnicy nadal nie opuszczają warsztatów, zapowiadając, że wytrwają aż do uzyskania zapewnienia, iż posłużyli ich zostaną uwzględnione. W dniu dzisiejszym u Pana Włodzka Grażyńskiego odbył się mały konferencja w sprawie wytworzonej sytuacji w węlnowieckiej cynkowni.

Strajkującym robotnikom kilka firm mleczarskich dostarczyło bezinteresownie większej ilości mleka.

Ciekawa inwestycja w kopalniach rybnickich

Na kopalniach „Anna” w Pszowie i „Emma” w Raftlinie, należących do Rybnickiego Gwarectwa Węglowego przeprowadza się ostatnio poważne inwestycje. Gwarectwo Rybnickie przystąpiło do przebudowania podziemnego przepięku, który łączący będzie obie kopalnie. Przekopem tym przeprowadzona zostanie waskatorowa linia kolejowa, na której transportowany będzie bezpośrednio węgiel z kopalni „Anna” na koksownię kop. „Emma”. Koszt tej inwestycji wyniesie ok. pół miliona złotych.

Nowe złoża pirytu w Górach Świętokrzyskich

Przeprowadzone ostatnio na obszarze Gór Świętokrzyskich poszukiwania za mineralami uwieczniono z satysfakcją dalszymi pomyślnymi wynikami.

Po odkryciu barytu, wysoko procentowych rud żelaznych i uruchomieniu jednej w Polsce kopalni pirytu w Rudkach, natrafiono obecnie we wsi Winnia w pobliżu Łagowa na nowe złoża pirytów, znajdujące się na głębokości 7 metrów.

Do eksploatacji nowo odkrytych złóż zawiązała się spółka, która przystąpiła do prac przygotowawczych nad uruchomieniem drugiej w Polsce kopalni pirytu.

Po burzy. — Z teki „Śląsk w niedziorytach” Władysława Zakrzewskiego.

Co mówi prosty robotnik

Z ordynacji ks. Radziwiłła o ślubie swego pana

Podczas rozprawy sądowej o ubezwłasnowolnienie ks. Michała Radziwiłła, jaka toczyła się w Ostrowiu przy drzewach zamkniętych, współpracownik „Dziennika Poznańskiego” przeprowadził wywiad z jednym z robotników ordynacji przygodzkiej. Robotnicy ci, zgromadzeni się na korystarz sądu, rzecz oczywiście toczyli rozmowę głównie na temat małżeństwa swego pana z Zaną Suchetową. Oto treść przypadkowego wywiadu:

— Ja tej Żydówki nienawidzę! — Słowa te padły z ust skromnie ubranego człowieka. — Dlaczego jej pan nienawidzi — wirujemy momentalnie do rozmowy.

Autor tych słów spojrzął na nas z pewnym uprzedzeniem, w oczach jego widąc było przez ulamek sekundy przerażenie.

— Ja tego nie powiedziałem, zresztą nie mógłbym tak powiedzieć, przecież jestem pracownikiem ordynacji przygodzkiej — odpowiedział szybko.

Zrozumielśmy momentalnie jego przerażenie. Po chwili uspokoił się zupełnie. Przypieklamy mu nie zdradzić jego nazwiska. Robotnik szczerze ucieszony, nabrął do nas momentalnie zaufania.

— Widzi pan — mówił już bez strachu — my pracownicy ks. Michała nawet widzieliśmy tę kobietę, zmiłowała się z naszym panem, że chce zostać naszą panią. Dlaczego? Księżka naprawdę nie kocha, lecz chce zdobyć jego majątek, chce zostać księżką i naszą panią. Trzeba znać nasze przywiązanie do ziemi antonickiej, pokochaliśmy ją własną. Na niebowskiem pracowaliśmy nasi ojwowie i prociowie. I my zwykli robotnicy mamy naszą tradycję.

— A księżka? — pytamy się. — Ciekawo to człowiek — odpowiada śmiało zapytany. Sam nie wie czego chce, jest kapryśny jak kobieta, uparty, a niekiedy bezwzględny. Zwyzycałiśmy się do niego jego dziwactw. Uwazaliśmy go zawsze a

człowieka nieporozumiałego, ale teraz jesteśmy o tym zupełnie przekonani. Nie rozumiemy zupełnie co księżka Michał widzi, w p. Suchetowej jest przystojna — to prawda, ale jest przystojny Polek. Jak on mógł zakochać się w tej kobiecie, przecież widać, że ona „leci” tylko na jego majątek i tytuł.

— A co mówią robotnicy o procesie o ubezwłasnowolnienie?

— I oni się tego domagają. Rodzina ma rację, że księżka jest nieporozumiałym człowiekiem. Ks. Michał jest naprawdę chorym człowiekiem i musi mieć kuratora, bo inaczej zmarnuje cały majątek. My robotnicy jesteśmy przywiązani do rodziny Radziwiłłów, zamierzamy jej wiele i dlatego, dość bardziej niż kiedykolwiek obchodzi nas los ordynacji przygodzkiej. — Jedno wiemy, że ks. Michał Radziwiłł nie może zostać nadal panem w Antoninie.

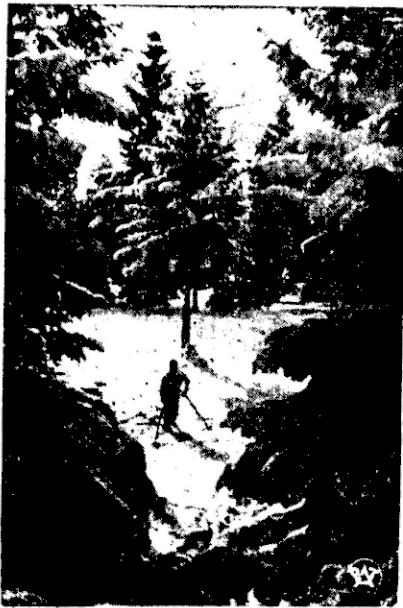
Kawarna i Restauracja R. Kalinowski
KATOWICE, ulica św. Jana i Dworcowa
urządza
Wieczór Sylwestrowy

Zabawa z tańcami i niespodziankami, na którą uprzejmie zaprasza P. T. Publiczność, Burek zapraszony w dobrotę potrawy i w pierwszorzędną muzykę orkiestrową.
Stółki uprasza się zamawiać z góry.

Restauracja Wypoczynek
KATOWICE, ulica św. Jana nr 10, Tel. 304-84
urządza
BAL SYLWESTROWY
w lokalu i sali przy doborowych 2 orkiestrach
HUMOR - ŚMIECH - NIESPODZIANKI
Początek o godz. 21.00.
Wspaniałym naszym Gościom i Sympotykom
życzymy
DUŻO SZCZĘŚCIA W ROKU 1938.
(19067) Gospodarz.

WYDZIAŁ POWIATOWY ŚWIĘTOCHŁOWICKI
urządza
PISEMNY PRZETARG OFERTOWY NIEOGRANICZONY
na dostawę
a) 200 ton kwiatki granulowanej 0.11
b) 250 ton kwiatki sproszkowanej 1.14 20
c) 200 mb. krawcówki sproszkowanej profilu R-ka 4/16
dla Wydziału Powiatowego
Wzwanie do składania ofert z warunkami, normami wymiarów i opisem technicznym można otrzymać na życzenie bezpłatnie w wydziale 3-21 w budynku Powiatowego Zarządu Drogowym w Świętochłowicach, pokój 2.
Oferty składane należy do dnia 18. I. 1938 r. godz. 12 w Powiatowym Zarządzie Drogowym w Świętochłowicach.
Publiczne otwarcie ofert nastąpi w powyższym terminie.
PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU POWIATOWEGO
(1-2) Sobotki, Starosta.

PIĄTEK, DNIA 1. STYCZNIA 1938 ROKU
NOC SYLWESTROWA u KESSLA
KATOWICE, UL. FRANCUSKA NR 9
POŻEGNANIE STAREGO I PRZYWITANIE NOWEGO ROKU. O. HUMOR I ŚMIECH
BEZ KOSZTÓW I TRUDNIAJĄC W KAP. NIE-DZIELE I ŚWIĘTA FIVE O'CLOCK ORAZ WESOLE WTOPKI I NIESPODZIANKI!

Pląskno zimy w naszych górach.

PENSJONAT „SŁAZACZKA”
K. Męczyńskiej
WISŁA
przyst. Dębska
Telefon nr 66

Obok szkółnych teren. narciarskich w Dębskiej

KINO „APOLLO” Chorzów I
Od czwartku 30 grudnia 1937 r.
Martha EGGERTH — JAN KIEPURA
w najpiękniejszym filmie sezonu p. t.
Czar Cyganerii
Reżyser: Geta v. Bolvary.
Do tego: Wspaniały dodatk który p. t.
Przyroda śp ewu
Naszym Szan. Gościom życzymy
„DOSIEGO ROKU”!
(1923)

KINO „COLOSSEUM”, CHORZÓW I
WOLNOŚCI 45
Od dziś: **LILIAN HARVEY — Willy Fritsch — Alfred Abel** w dowcipnej komedii muzycznej p. t.
7 POLICZKÓW — 7 CAŁUSÓW
3-ty film Wielki film morderczy o sławnych napieciu dramatycznym p. t.
OSTATNIA NOC SKAZANCA
W rolach głównych: Victor Mc Laglen — Barbara Stanwyck — Robert Taylor.
Bywalcom naszego kina życzymy
DOSIEGO ROKU!

KINO DELTA CHORZÓW I.
Od czwartku 30 grudnia 1937 r.
BORYS KARLOFF — CHARLIE CHAN w filmie p. t.
Postrach Opery
Nicpoń
DANIELS LARIX — HENRY GARAT.
Szan. Bywalcom życzymy Dosiego Roku!

KINO „ROXY” CHORZÓW
Od czwartku 30 grudnia 1937 r.
PAWEŁ HOERBIGER
W. S. Balaszo i czoła plejada dzieci w przepięknym filmie p. t.
Lekarz dziecięcy Dr Engel
Jako 2-gi film:
Darmozjad
i WALLACE BERRY.
UWAGA: W niedzielę, 31. o godz. 12-14:
PORANEK FILMOWY DLA DZIECI
Filmem LEKARZ DZIECIĘCY DR ENGEL. Ponadto Alchemi dodatki kolorowe — Ceny wstępu dla dzieci: 22 i 30 krojny.
Naszym Szan. Gościom życzymy
„DOSIEGO ROKU”!

Bądź nowoczesnym i podróżuj LOTEM
Bilety w biurach P. L. L. „LOT”, w większych biurach podróży i w portierów większych hoteli.

Grype, katar, przeziębienie ZWALCZA
MOTOPIRIN MOTOR

I. Kan. 11/37.
Obwieszczenie o licytacji ruchomości
Komornik Sąd Grodzkiego w Żorach rensu I. Józef Bura, mający kancelarię w Żorach, ul. Dworcowa nr 43, na podstawie art. 400 Kpc. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 3 stycznia 1938 r. o godz. 10 w SĘDZIE odbędzie się 1-za i ostatnia licytacja ruchomości, należących do rolnika Pawła Godzka, składających się z:
1 warty dużej do wążenia bydła, 1 1/2-letnia, 1 motora benzynowego, 1 1/2-letnia, 1 brzojki czarnej kury, oszacowanych na łączną sumę zł 2.700.—
Ruchomości netto oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym zory, dnia 29 grudnia 1937 r.
(19068) JÓZEF BURA, Komornik.
II. Km. 2301/27.

SPRZEDAŻE RYBY
Kardie, lin, szczupaki wszelkie ryby morskie oraz wędzone i delikatne. W tym kupisz w składzie ryb R. Przybyła Chorzów I. Jaskielnicka 5 tel 4/2 27 (994)

UNIĘWAZNIENIA
Lokawaniem zgubiona legitymacja nr 3948 13 wystawiona przez Hinc Bailout w Katowicach na nazwisko Franciszek Orzacka Katowice

Rum Jamaika
koniaki likier, wina wódki skóki i spirytus oraz wyroby tytoniowe poleca Jan Kobylka, Chorzów I Plac Matejki 1. (19185)

RÓZNE
Mezu! Oświadczam Tobie iż za dwóch rzeczy swoich nie skradam: ponieważ rzeczy te należa do mnie również nie obawiał się o długi. Bo i tyś na twierdzaństwo nie nie do stane Kubicka Agnieszka, Tychw.

UZDROWISKA
Włsa, Pensjonat Złocień poleca pokoje ciepłe, smaczna kuchnia, piękne położenie. Telef. 96, J. Jagułowka

klepem bez wystawy
jest przedsiębiorstwo, które nie ogłasza się za pośrednictwem dzienników i czasopism

DRUKI
WSZELKIEGO RODZAJU DLA URZĘDÓW, ORGANIZACJI, TOWARZYSTW I PRYWATNEJ KLIENTELI DOSTARCZA
DRUKARNIA SŁASKA
SPÓŁKA z OGRAN. ODPOW.
KATOWICE
NAROKNIK UL. BATORĘGO 2
i ULICY KOSCIUSZKI NR. 15
TELEFON NR. 398-78 i 304-26

Dwój na Górach Śląsku sortują od 1 stycznia 1938 r.
120-180 l. pełnego mleka
dziennie Żelazna obejmujące konkretne ceny loco stacji zapotrzebowania uprasza się nadsyłać do P. Z. pod 1/922

Obwieszczenie o licytacji ruchomości
Ogłaszam, że dnia 3 stycznia 1938 r. w Bielsku przy ul. 3-go Maja nr 23 sprzedam w drodze publicznej licytacji następującą ruchomość:
15 płaszczy wareso, 2 płaszcz zimowe i a watełino, 3 płaszcz prześcico.
Ruchomości te oszacowana na 225.— zł
Powyzsze ruchomości oglądać można w dniu sprzedaży w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.
Bielsko, dnia 28 grudnia 1937 r.
KOMORNIK SĄDU GRODZKIEGO w Bielsku rew. II przy ul. Sienkiewicza 9. (9954)

Prezydent Francji Lebrun podejmował gościnnie przy wigilijnej choince grono ubogiej dziatwy z Paryża. — Na zdjęciu prawym — Jan Kiepura wraz z małżonką (Martą Egert) podczas wypraw narciarskich w Krynczy w okresie świąt Bożego Narodzenia.

Taniej
niż za cenę biletu II-iej klasy możemy podróżować **samoletami**
P. L. L. „Lo.”
Porównanie.
— Ty wiesz, Mon ek — chwali się przed kolegą Jolne Rożdżaw, i znany lewias, p.gromca serc niewieścich i w ogóle — młodziu wywołony.
— Ja poznałem dziewczynkę, to ona ma włosy takie czarne jak kruk. Co ja mówię — jak kruk, jak przenokie.
Ambitny.
Jeśli szef mój nie cofnie słów, które mi powiedział, najchętniej przestane pić.
— A cóż on ci powiedział.
— Że mnie wrzucą z possy na zbity pył